

Va Urma

2025

VA URMA

Introducere

România, precum și alte țări UE, se confruntă cu mai multe provocări în plan economic. Consiliul Investitorilor Străini (FIC) consideră că răspunsurile pentru redresare trebuie să urmărească nu doar perioada imediat următoare, ci să pregătească și economia viitorului. Este nevoie ca România să stabilească și să implementeze acele direcții strategice care consolidează creșterea economică și care asigură bunăstare pentru cetățeni.

FIC a demarat în 2016 un proiect ambițios numit VA URMA care propune un model economic ce poate conduce la creșterea bunăstării societății și la plasarea României în top 10 economii din Europa până în anul 2040. Atingerea acestui obiectiv este condiționată de o schimbare a comportamentului la nivelul întregii societăți și necesită un efort financiar semnificativ.

Adoptarea la nivelul Uniunii Europene a Pactului Ecologic European (Green Deal) prin care se țintește neutralitatea climatică până în anul 2050 a remodelat bazele pe care economia UE se va dezvolta în viitor, urmărind ruperea legăturii directe dintre creșterea economică și emisiile de gaze cu efect de seră.

Cu scopul de a întâmpina "economia viitorului", FIC a publicat în anul 2022 un model de creștere economică pentru România, model care are în vedere componente corelate cu obiectivele privind tranziția energetică și transformarea digitală.

Astfel, prin modelul VA URMA se conturează o imagine a modului în care economia României se va dezvolta în viitor, ce schimbări structurale vor avea loc și ce piloni de creștere vor fi la baza acesteia până în anul 2040. De asemenea, un element fundamental se referă la estimarea necesarului anual de investiții în sectoarele de activitate economică astfel încât România să păstreze o traiectorie de convergență sustenabilă în noile coordonate definite de o atenție mai mare la aspectele de mediu (i.e. emisiile per unitate de PIB creat), reușind în același timp și să atenueze disparitățile regionale, să stimuleze investițiile, inovarea, producția și comerțul.

Mai mult, în cadrul modelului VA URMA pot fi observate efectele pozitive multiple care rezultă din coordonarea investițiilor indiferent de sursele acestora (publice, străine și autohtone) împreună cu măsuri care au ca scop stimularea digitalizării, roboticii, tehnologiei și inovării; îmbunătățirea capacității instituționale și companiilor de stat; protejarea capitalului uman prin facilitarea accesului la locuri de muncă, educație și sănătate; și transformarea mixtului energetic în direcțiile stabilite prin Green Deal la nivel european și dezvoltarea infrastructurii energetice.

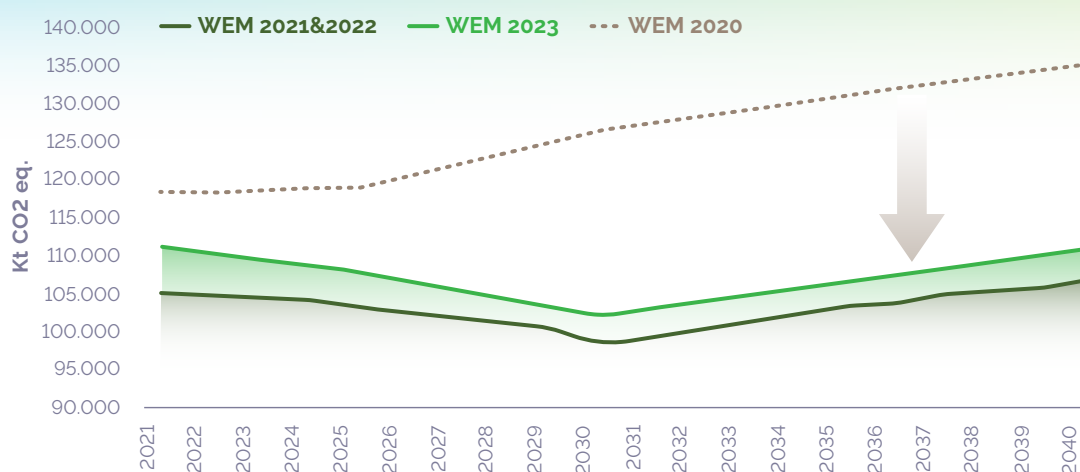
Modificări ale ipotezelor de bază

Față de momentul inițial din 2022, în care am început estimările privind dinamica economiei României pentru anul 2040, au avut loc mai multe schimbări care au ajustat ipotezele de lucru ale modelului construit și valorile estimate privind necesarul de investiții care ar trebui realizate pentru a înscrie PIB¹-ul României pe o traiectorie favorabilă creșterii.

În primul rând, față de valorile luate în calcul în ediția anterioară, publicată în anul 2022², evoluția emisiilor de gaze cu efect de seră prognozată de Agenția Europeană pentru Mediu³ a fost modificată semnificativ în toate scenariile (Scenariul Fără Măsuri - WOM, Scenariul Cu Măsuri Existente - WEM și Scenariul Cu Măsuri Adiționale - WAM). Ultimele prognoze realizate după 2023 arată o scădere mult mai abruptă a emisiilor din scenariile WEM și WAM, în timp ce în scenariul WOM emisiile sunt mult mai ridicate față de prognoza anterioară luată în calcul, cea din 2020. Modificările cele mai mari au avut loc în scenariul cu măsuri existente pentru mediu (reflectede apoi și în scenariul cu măsuri adiționale), fiind însă ajustate marginal în sus față de prognozele din 2021 și 2022 – a se vedea Figura 1 de mai jos.

FIGURA 1

EVOLUȚIA EMISIILOR ÎN SCENARIILE PROGNOZATE CU MĂSURILE EXISTENTE PENTRU MEDIU (WEM)

Sursa: Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

1 Produsul Intern Brut (PIB) reprezintă valoarea totală de piață a producției finale de pe un teritoriu definit (țară, grup de țări, regiune, unitate administrativă etc.) într-o anumită perioadă. Indicatorul descrie producția economică, activitatea și nivelul de trai al populației țării în cauză pentru perioada considerată. Mai mult, servește ca un indicator care definește dimensiunea, creșterea sau declinul unei economii sau al unui sector economic.

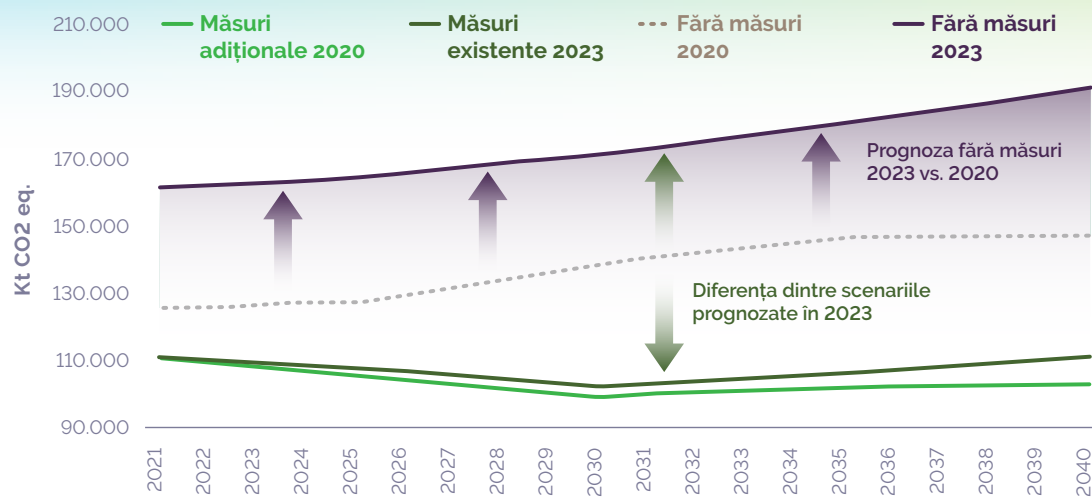
2 <https://vaurma.ro/wp-content/uploads/2022/02/Va-Urma-Report-2022.pdf>

3 <https://www.eea.europa.eu/ro>

Modificări au apărut și în cazul evoluției emisiilor din scenariul WOM (fără măsuri), unde prognoza din 2023 arată un nivel mult mai ridicat al emisiilor comparativ cu prognoza din 2020, în timp ce diferența dintre scenariile WEM și WAM față de noul scenariu WOM este aproape dublă, ceea ce face și efortul de investiții și ajustarea sectorială a PIB-ului să fie mult mai mari.

FIGURA 2

EVOLUȚIA EMISIILOR ÎN SCENARIILE WOM, WEM ȘI WAM PROGNOZATE ÎN 2023

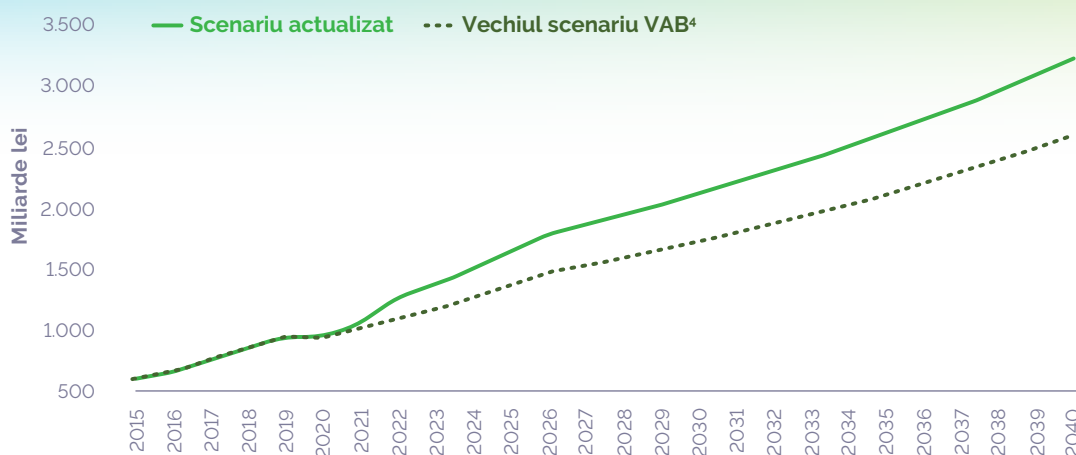
Sursa: Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

4

În al doilea rând, PIB-ul nominal a fost puternic majorat de nivelul ridicat al deflatorului (care aproximează nivelul general al prețurilor din economie) din anii 2021-2023, ceea ce a făcut ca prognoza PIB-ului în prețuri curente să se abată temporar de la traiectoria estimată inițial în 2022, iar efortul de ajustare să fie diferit comparativ cu cel prognozat anterior.

FIGURA 3

EVOLUȚIA ACTUALIZATĂ A PIB-ULUI COMPARATIV CU VERSIUNEA ANTERIOARĂ

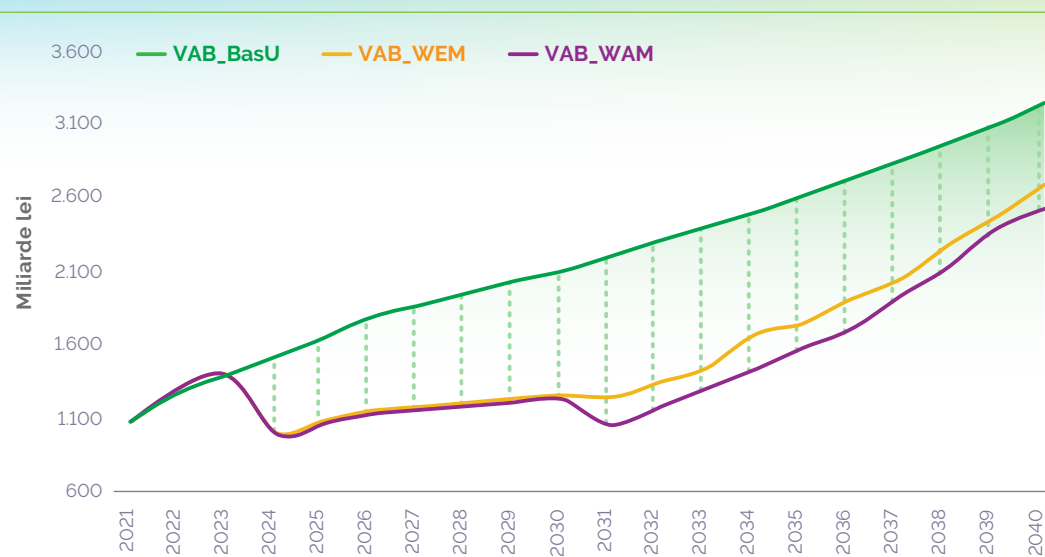

Sursa: Estimări FIC, INS și Eurostat

FIGURA 4

EVOLUȚIA ACTUALIZATĂ A PIB-ULUI POTRIVIT NOILOR SCENARII PRIVIND EMISIILE

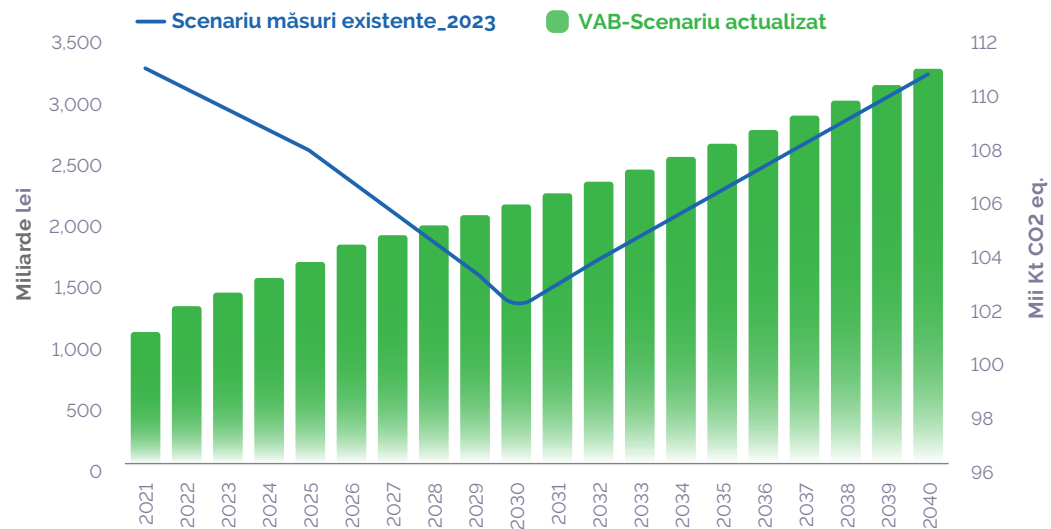
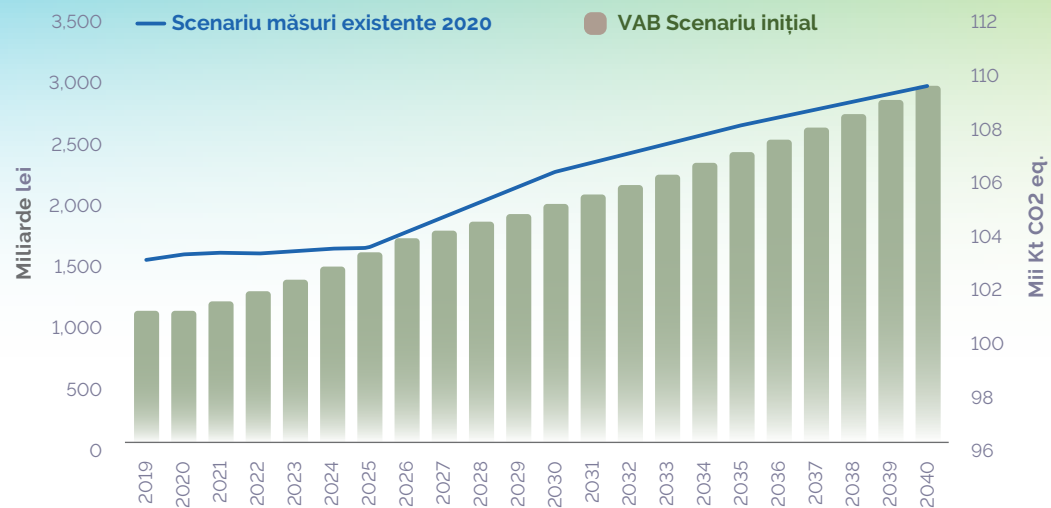

Sursa: Estimări FIC, INS și Eurostat

Ajustarea pronunțată a emisiilor din scenariul cu măsuri existente (WEM) realizat de Agenția Europeană pentru Mediu face, pe cale de consecință, și schimbările structurale din economie să fie mai importante și, totodată, efortul investițional necesar care să genereze aceste transformări să fie unul mai mare, în special până în perioada 2030-2032, orizont de timp când ar trebui mobilizate toate resursele disponibile de finanțare a investițiilor în economie care să genereze efecte de multiplicare și o creștere economică sustenabilă pe termen lung în noua paradigmă europeană.

FIGURA 5

COMPARAȚII ÎN EVOLUȚIILE VAB ȘI EMISII ÎN SCENARIUL CU MĂSURI EXISTENTE (VERSIUNEA 2020 VS. VERSIUNEA 2023)

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

Structura PIB

2020-2040

Din perspectiva structurii PIB-ului pe metoda producției au fost reajustate ponderile aferente fiecărui sector pe baza datelor corespunzătoare conturilor naționale de până în anul 2023 și au fost reanalizate valorile estimate pentru anul 2040 precum și cele intermediare din 2030. La fel ca în ediția din anul 2022, în continuare am considerat că unele sectoare vor avansa mai rapid (precum IT&C⁵, administrație publică și servicii financiare) în timp ce altele (precum agricultura și industria) își vor diminua sau păstra importanța ca pondere în PIB, chiar dacă în termeni nominali și aceste sectoare vor înregistra creșteri până în 2030.

Structura PIB-ului pe metoda producției a fost ajustată pentru a reflecta datele actualizate din conturile naționale până în 2023. Aceste ajustări includ:

- Reajustarea ponderilor sectoriale: fiecare sector economic a fost reevaluat pentru a reflecta mai precis contribuția sa la PIB.
- Reanalizarea valorilor estimate: valorile estimate pentru 2040 și cele intermediare din 2030 au fost revizuite pentru a se alinia cu noile date și tendințe economice.

Față de ediția anterioară, se observă însă, câteva evoluții divergente în ceea ce privește ponderile anumitor sectoare față de ceea ce FIC estima ca tendință generală. Astfel, în 2023 față de 2020, construcțiile, serviciile profesionale și comerțul și-au majorat ponderile în VAB totală, în timp ce agricultura a avut o pondere mai mică pe fondul creșterii mai rapide a PIB-ului nominal. Aceași situație a fost și în cazul sectorului de artă, divertisment și recreere.

În același timp, activitățile de administrație publică, apărare, educație, sănătate și asistență socială au înregistrat o scădere a ponderii în VAB totală. Totuși, în continuare vom păstra liniile generale în ceea ce privește structura VAB și contribuția sectoarelor de activitate pe fondul evoluțiilor anticipate până în 2040, unde un rol major îl vor avea dinamica pozitivă din sectorul de IT&C, serviciile profesionale, administrative și suport dar și transformarea sectorului public.

5 IT&C este abrevierea pentru Tehnologia Informației și a Comunicațiilor.

TABEL 1

EVOLUȚIA PONDERII SECTOARELOR DE ACTIVITATE ECONOMICĂ ÎN PIB (2020-2040)

Sectoare de activitate / Pondere	2020	2023	2030	2040
Total – activități CAEN⁶	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Agricultură	4.6%	3.9%	3.7%	3.2%
Industrie	19.7%	19.1%	20.0%	20.3%
Construcții	6.4%	7.6%	7.6%	5.3%
Comerț, transport, HoReCa ⁷	20.1%	20.4%	19.8%	17.7%
IT&C	6.4%	6.9%	8.0%	9.0%
Servicii financiare	2.8%	2.8%	3.5%	3.8%
Real estate	7.7%	7.2%	7.3%	7.4%
Servicii profesionale, științifice, tehnice, administrative și suport	7.1%	8.5%	13.8%	16.1%
Sector public	13.1%	12.1%	13.5%	14.7%
Artă & altele	2.6%	2.8%	2.8%	2.5%

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS⁸, Eurostat⁹ și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

EVOLUȚIA SECTORULUI APĂRĂRII

Analiza bugetului Ministerului Apărării Naționale pentru perioada 2021-2026 evidențiază o tendință generală de creștere a cheltuielilor de apărare, atât în termeni absoluți, cât și ca procent din PIB. Acest lucru reflectă eforturile susținute de modernizare și consolidare a capacității de apărare a României, într-un context geopolitic și strategic din ce în ce mai complex.

Potrivit ultimei strategii fiscal-bugetare elaborată de Ministerul Finanțelor (2024-2026), publicată în decembrie 2023, Ministerul Apărării Naționale a beneficiat de alocări financiare din ce în ce mai mari în perioada 2021-2026. Se observă că în această perioadă se prognozează o creștere a cheltuielilor totale de la 19.8 miliarde lei în anul 2021, echivalent cu 1,67% din PIB, până la 46.5 miliarde lei în 2026, reprezentând 2,50% din PIB.

Se remarcă atât creșterea cheltuielilor de personal, care indică un efort susținut pentru a atrage și a menține resursa umană calificată în acest sector esențial, cât și creșterea activelor nefinanciare, care cresc semnificativ, de la 5.8 miliarde lei în 2021 la 23,45 miliarde lei în 2026. Această creștere arată intenția unor alocări substanțiale pentru investițiile în infrastructură strategică și tehnologii avansate, necesare pentru a menține și a îmbunătăți capacitățile de apărare.

6 Codurile CAEN (Clasificarea Activităților din Economia Națională) sunt utilizate pentru a clasifica activitățile economice din România.

7 HoReCa este o abreviere pentru Hoteluri, Restaurante și Catering. Acest termen acoperă întregul sector al serviciilor alimentare și ospitalității.

8 <https://insse.ro/cms/>

9 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

În prezent, în România sunt aproximativ 100 de companii din domeniul apărării cu capital privat, iar alte 22 de companii cu capital de stat, potrivit informațiilor din Strategia Națională pentru Industria de Apărare 2024-2030. Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii este identificată drept prioritară, cu scopul de a le implica în realizarea de produse inovatoare. Sectoarele vizate includ electronica, comunicațiile, senzorii și vehiculele autonome de luptă, sectorul aerospațial dar și naval. Se preconizează investiții în refacerea lanțurilor de aprovizionare și în susținerea dezvoltării produselor competitive.

Important de menționat, firmele cu capital majoritar de stat din sectorul industriei de apărare din România necesită capitalizare semnificativă pentru a putea răspunde cerințelor strategice și de modernizare. Multe dintre capacitățile de producție sunt uzate fizic și moral, iar re tehnologizarea acestora necesită investiții semnificative în echipamente moderne și tehnologii compatibile cu standardele NATO și competitive pe plan internațional.

Operatorii economici de stat sunt fragmentați, ceea ce reduce eficiența operațională. Consolidarea acestora, pentru a permite aplicarea principiilor economiei de piață, necesită capitalizare pentru restructurare și optimizare, iar modernizarea liniilor de producție și adoptarea noilor tehnologii, inclusiv transferul tehnologic din partea partenerilor internaționali, necesită investiții substanțiale.

De asemenea, unele firme de stat au acumulat datorii semnificative, ceea ce le afectează capacitatea de a atrage finanțare externă sau de a susține proiecte mari. Conform documentului, pierderile combinate ale operatorilor economici de stat în anul 2021 au fost de 165,89 milioane lei, ceea ce indică o presiune financiară crescută, iar datoriile au fost de aproximativ două ori mai mari comparativ cu cifra de afaceri.

Pentru a concura pe piețele internaționale, companiile de stat trebuie să dezvolte noi produse și să își diversifice portofoliul, ceea ce implică capital suplimentar pentru cercetare-dezvoltare și inovație, în concordanță și cu obiectivele la nivel european pentru acest sector.

Chiar dacă strategia nu specifică o sumă exactă pentru capitalizarea firmelor de stat, aceasta implică investiții majore în modernizarea liniilor de producție și consolidarea capacităților, cum sunt proiectele de re tehnologizare pentru producția de muniții și tehnică militară modernă, dezvoltarea unor centre de excelență pentru întreținere și producție dual-use (militar și civil), dar și participarea la programe europene, care necesită cofinanțare semnificativă.

Nu în ultimul rând, o direcție are în vedere și stimularea investițiilor în cercetare și tehnologie navală militară prin întărirea cooperării între marile companii străine cu investiții pe teritoriul național și sistemul național de apărare, inclusiv prin accesarea fondurilor europene.

Ca sursă importantă de finanțare Comisia Europeană pune la dispoziție aproape 8 miliarde EUR pentru perioada 2021-2027 prin intermediul European Defence Fund, cu 2,7 miliarde EUR alocate pentru cercetarea colaborativă în domeniul apărării și 5,3 miliarde EUR pentru proiecte de dezvoltare a capacităților în colaborare care completează contribuțiile naționale.

Sprijinul financiar este oferit în principal prin granturi de până la 100% din costurile eligibile condiționate de activitățile implicate și un sistem de bonusuri care ia în considerare IMM-urile, întreprinderile cu capitalizare medie și conectarea la un proiect de tip PESCO (Permanent Structured Cooperation).

Modificarea efortului investițional

Figura 6 de mai jos ilustrează prognoza investițională pentru România până în anul 2040, concentrându-se asupra efortului investițional suplimentar necesar pentru a susține dezvoltarea economică, respectiv investițiile necesare menținerii unei rate de creștere economică ridicată în noul context ghidat de sustenabilitate, reducerea emisiilor (atingerea țintei de net zero în 2050 la nivelul Uniunii Europene). Datele sunt exprimate în miliarde de lei, valorile fiind în prețuri curente.

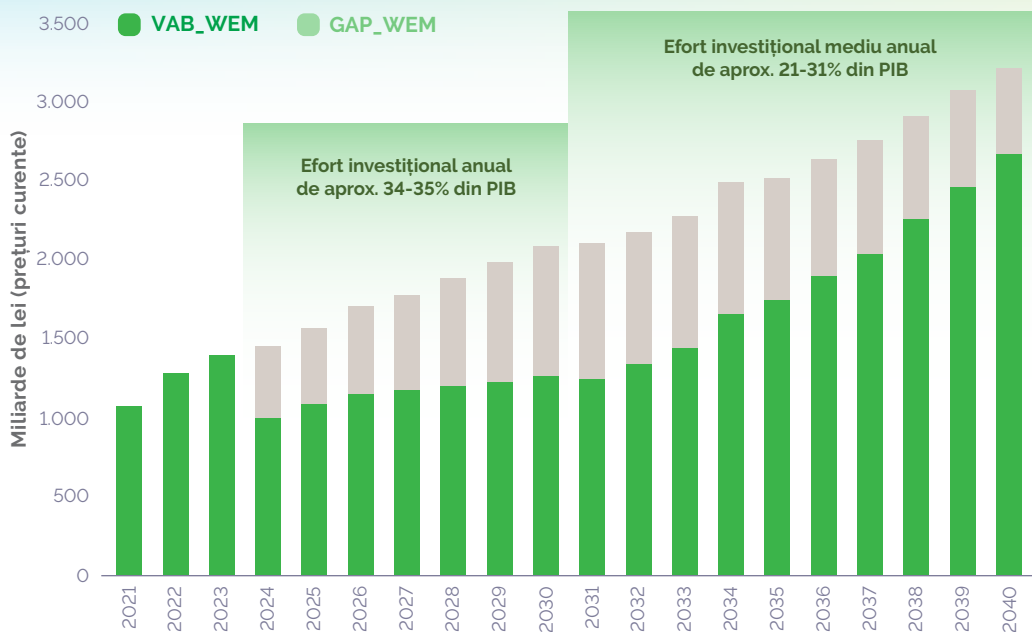
În grafic se observă două intervale importante de efort investițional:

1. **Efort investițional anual de aproximativ 34-35% din PIB (perioada 2024-2030).** În acest interval se poate observa că investițiile necesare (marcate cu galben) încep să crească semnificativ, cu mobilizare masivă de resurse financiare. Estimările arată că, până în 2030, acest efort investițional suplimentar va fi de aproximativ 33-35% din PIB. Această perioadă sugerează că România va necesita investiții suplimentare substanțiale pentru a susține creșterea economică și pentru a reduce decalajele economice pe fondul schimbării paradigmei de creștere. De asemenea, față de estimările din ediția anterioară, investițiile adiționale necesare se ridică la 10% - 11% din PIB pentru această perioadă, suplimentare apărute în special pe fondul creșterii ambițiilor de reducere a emisiilor prin aplicarea măsurilor existente (scenariul WEM).
2. **Efort investițional adițional mediu anual de aproximativ 28-31% din PIB (perioada 2031-2040).** Începând cu anul 2031, Figura 6 prezintă o stabilizare relativă a necesităților de investiții, dar cu un efort totuși semnificativ, estimat între 28% și 31% din PIB-ul anual în funcție de scenariu. Aceasta reprezintă o perioadă de consolidare și dezvoltare sustenabilă pe termen lung, în care economia se va afla într-o etapă de maturizare, necesitând investiții moderate pentru a menține ritmul de creștere și, totodată, va beneficia de efectele pozitive, de multiplicare a investițiilor făcute anterior. Mai mult, important de menționat este faptul că investițiile adiționale necesare comparativ cu estimarea anterioară se ridică la aproximativ 7% - 8,5% din PIB.

Această creștere constantă a fluxurilor investiționale indică faptul că, pentru a susține creșterea economică dorită concomitent cu criteriul de sustenabilitate și decarbonizare, România va trebui să își îmbunătățească capacitatea de absorbție și administrare a fondurilor, să găsească mijloace de coordonare a investițiilor din toate sursele disponibile (fonduri publice de la bugetul de stat, fonduri europene, fonduri private străine și autohtone) și să investească în mod strategic în sectoarele cheie ale economiei.

FIGURA 6

ESTIMĂRI PRIVIND EFORTUL INVESTIȚIONAL ADIȚIONAL ÎN SCENARIUL WEM (2024-2040)

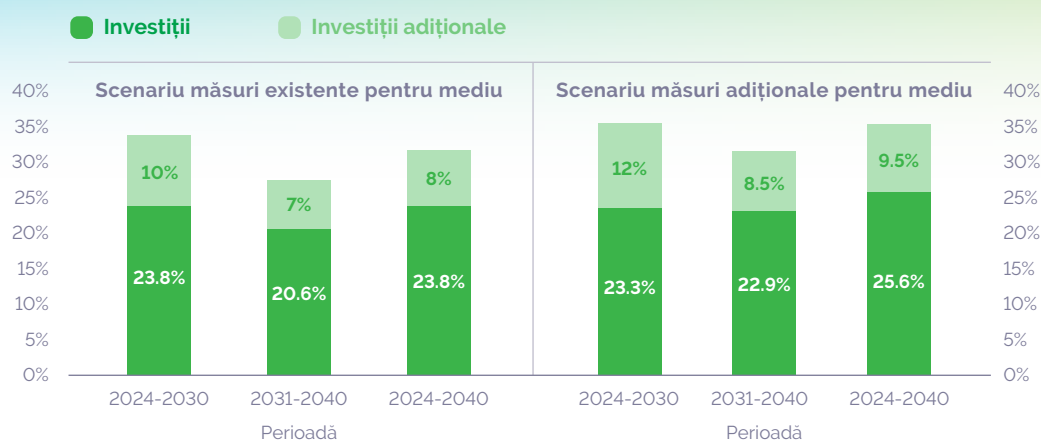

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

11

FIGURA 7

COMPARAȚII PRIVIND EFORTUL INVESTIȚIONAL ADIȚIONAL ÎN FUNCȚIE DE SCENARIU PÂNĂ ÎN 2040

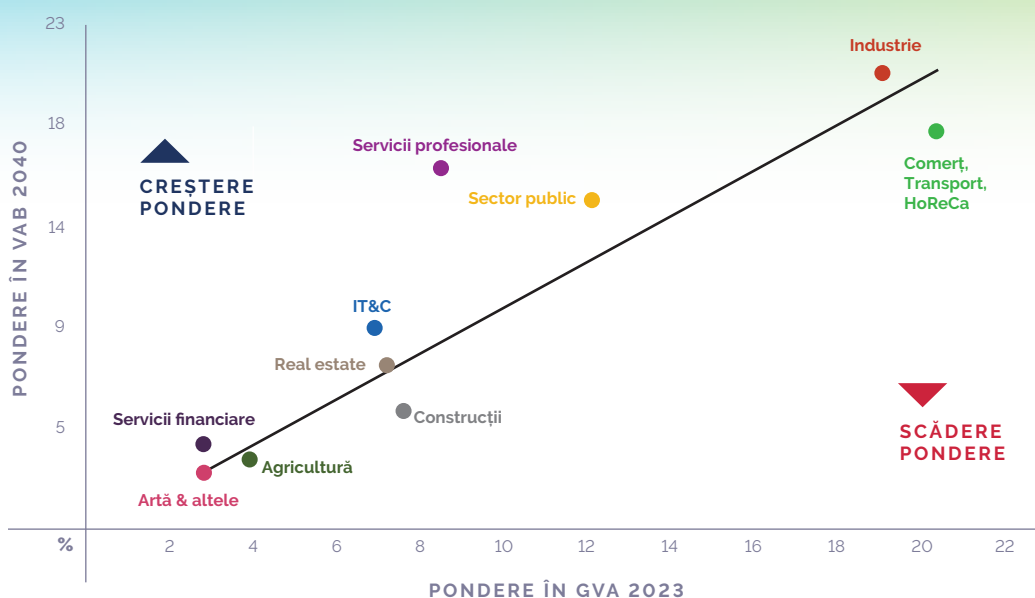

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

Din perspectiva distribuției sectoriale a necesarului investițional mediu anual, și având în vedere dinamica sectoarelor de activitate economică și contribuția acestora la valoarea adăugată brută, am calculat mai jos cum sunt distribuite investițiile necesare pe cele două scenarii privind evoluția emisiilor, respectiv scenariul cu măsuri existente (WEM) și cel cu măsuri adiționale (WAM). Multiplicatorii investițiilor din fiecare sector au fost stabiliți pe baza literaturii de specialitate care au calculat efectele de multiplicare generate de fondurile europene în rândul țărilor din Europa Centrală și de Est, considerându-se că valorile multiplicatorilor estimați în studiu sunt caracteristici și economiei României.

Astfel, investițiile cele mai mari sunt necesare în zona de comerț, transport, HoReCa și industrie, dar și în zona serviciilor profesionale, științifice, tehnice și administrative, sectorul public și real estate, fiind corelate în mod direct cu ponderea acestor sectoare în VAB.

FIGURA 8
EVOLUȚIA STRUCTURII VAB 2023-2040

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

În Figura 9 de mai jos este prezentat în detaliu necesarul anual de investiții în sectoarele economice din România, exprimat în miliarde de lei, pentru a evidenția prioritățile economice și strategice care vizează modernizarea și creșterea competitivității diverselor ramuri economice prin investiții substanțiale în digitalizare, dezvoltarea capitalului uman, infrastructură și consolidarea capacităților instituționale.

Totalul investițiilor necesare pentru susținerea acestor direcții strategice atinge în jur de 31-32% din PIB-ul perioadei 2024-2040 **în scenariul cu măsuri existente (WEM)**, fiind structurat pe cinci categorii esențiale de intervenție:

- Digitalizare, robotică, tehnologie, inovare;
- Capacitate instituțională și companii de stat;
- Forță de muncă și capital uman;
- Energie, infrastructură și altele

Fiecare categorie reflectă o nevoie specifică de modernizare, adaptată provocărilor și cerințelor fiecărui sector.

Categoria de digitalizare, robotică, tehnologie, inovare constituie unul dintre pilonii centrali ai investițiilor, reprezentând 27,5% din totalul investițiilor medii anuale din această perioadă. Această categorie este deosebit de importantă în sectoare precum industrie, comerț și transporturi, IT&C și sectorul public. Focalizarea pe tehnologie și inovare ajută la adaptarea la economia digitală globală, având în vedere cerințele de eficientizare și de creștere a competitivității în contextul atingerii țintelor de emisii net zero în anul 2050.

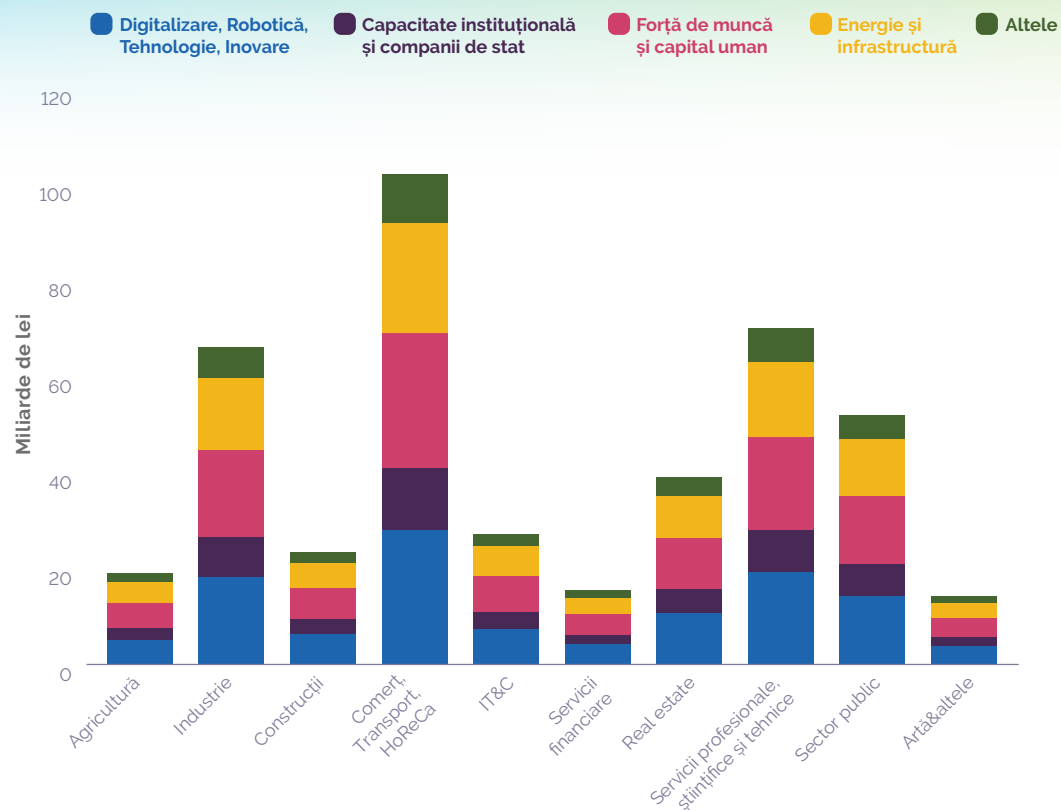
Capacitatea instituțională și companiile de stat atrag o finanțare totală de 12,5% din totalul investițiilor necesare. Alocările substanțiale către sectorul public reflectă nevoia de consolidare a capacităților administrative și de susținere a companiilor de stat, ceea ce poate contribui la creșterea eficienței și a transparenței în administrația publică, precum și la stabilizarea unor sectoare cheie ale economiei. Totodată, un efect îl au și cheltuielile cu sănătatea, îmbătrânirea populației și serviciile sociale asociate cu acest fenomen.

Forța de muncă și capitalul uman, au un necesar de investiții identic cu cel al digitalizării, reprezentând 27,5% din total. Această pondere ridicată subliniază angajamentul față de dezvoltarea resurselor umane, cu scopul de a asigura o forță de muncă calificată și adaptată cerințelor pieței muncii. Investițiile majore în acest domeniu sunt esențiale în industrie, comerț și servicii profesionale, unde capitalul uman este un factor determinant al performanței și productivității.

Energia și infrastructura reprezintă un alt domeniu de investiții semnificativ, acoperind 22,5% din total, un rol avându-l modernizarea infrastructurii naționale și adaptarea la cerințele de sustenabilitate energetică. Sectoarele de industrie, real estate, comerț și transporturi beneficiază de investiții semnificative în infrastructură, indicând un efort strategic de îmbunătățire a rețelelor de transport și energie pentru a susține dezvoltarea economică.

Distribuția investițiilor pe sectoare economice reflectă și priorități distincte. Industria, comerțul și transporturile sunt domenii care necesită cele mai mari investiții, cu un rol important în economia națională. În mod similar, sectoare precum IT&C, sectorul public și serviciile profesionale au nevoie de investiții considerabile în activitățile de digitalizare, în vederea creșterii eficienței și a capacităților tehnologice din aceste domenii. Pe de altă parte, sectoare precum agricultura, arta și alte activități beneficiază de investiții mai reduse, dar suficiente pentru a sprijini dezvoltarea digitală și creșterea competențelor forței de muncă în aceste domenii.

FIGURA 9

STRUCTURA NECESARULUI DE INVESTIȚII PE SECTOARE ȘI PE DOMENII ÎN SCENARIUL WEM 2024-2040

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

În scenariul privind ajustarea la traiectoria de emisii de gaze cu efect de seră cu măsuri adiționale (WAM) au fost recalulate valorile medii privind necesarul de investiții dar și ponderile alocate fiecărui pilon de investiții, ajungând la un total de aproximativ 35% din PIB-ul anual pe întreaga perioadă 2024-2040.

Și în acest scenariu (Figura 10), digitalizarea, robotica, tehnologia, și inovarea rămân un pilon central al investițiilor, reprezentând 27,5% din total. Sectorul industriei, comerțul și transporturile plus HoReCa sunt prioritare pentru investițiile în acest pilon, având în vedere necesitatea de modernizare tehnologică și de automatizare care să susțină eficiența și productivitatea.

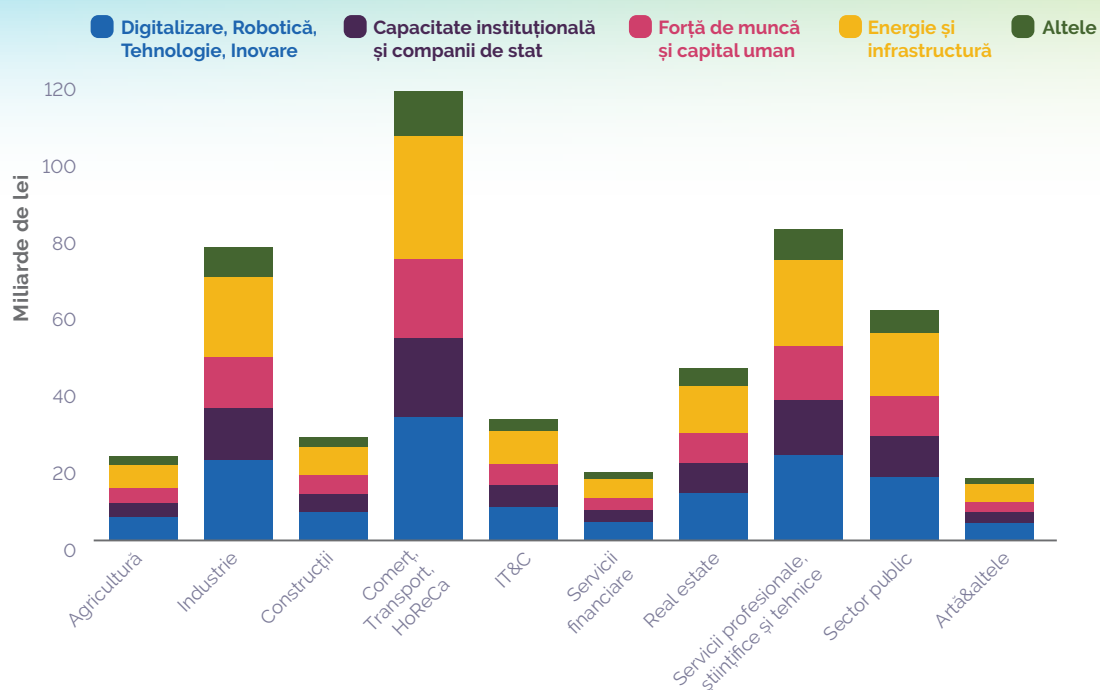
Capacitatea instituțională și companiile de stat reprezintă 17,5% din totalul investițiilor pentru a consolida capacitățile administrative și operaționale ale companiilor de stat, dar și pentru a optimiza performanța instituțiilor publice (capacitatea administrativă), care au rolul de a susține dezvoltarea unor sectoare critice.

La un nivel similar, domeniul privind forța de muncă și capitalul uman atrage o pondere de 17,5% din totalul investițiilor, punând în lumină nevoia de resurse umane calificate și a capitalului intelectual pentru economie. Sectorul de industrie și sectorul IT&C sunt domenii care necesită investiții semnificative în capitalul uman în acest scenariu pentru a avea o forță de muncă adaptată provocărilor și care să asigure competitivitatea pe termen lung.

O pondere importantă în acest scenariu cu măsuri adiționale este alocată și domeniului de energie și infrastructură, de 27,5%. Industria, comerțul și transporturile, HoReCa sunt sectoarele dominante, ca urmare a nevoii de modernizare a infrastructurii și asigurarea unei baze energetice funcționale, mai rezilientă și conectată, capabilă să susțină o creștere economică durabilă. Altele, o categorie relativ mică, dar esențială, însumează doar 10% din total.

FIGURA 10

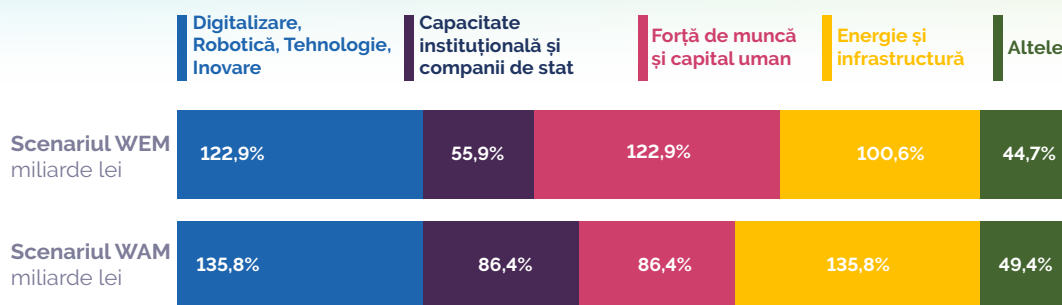
STRUCTURA NECESARULUI DE INVESTIȚII PE SECTOARE ȘI PE DOMENII ÎN SCENARIUL WAM 2024-2040

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

FIGURA 11

DISTRIBUȚIA NECESARULUI DE INVESTIȚII MEDIU ANUAL DUPĂ DOMENIILE FACILITATOARE CARE VOR SPRIJINI CREȘTEREA (2024-2040)

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

TABEL 2

STRUCTURA VAB ÎN PERIOADA 2023-2024 ȘI NEVOIA DE AJUSTARE MEDIE ANUALĂ

Sectoare de activitate / Pondere	2023	2024	Modificare pondere în VAB	Ajustare medie WEM	Ajustare medie WAM	Multipliator sectorial
Agricultură	3,9%	3,2%	-0,7%	24,8	27,2	1,25
Industrie	19,1%	20,3%	1,2%	138,1	152,5	2,0
Construcții	7,6%	5,3%	-2,3%	48,8	53,5	2,0
Comerț, transport, HoReCa	20,4%	17,7%	-2,7%	133,1	146,6	1,25
IT&C	6,9%	9,0%	2,1%	56,9	63,1	2,0
Servicii financiare	2,8%	3,8%	1,0%	24,1	26,7	1,5
Real estate	7,2%	7,4%	0,2%	50,7	56,0	1,25
Servicii profesionale, științifice, tehnice, administrative și suport	8,5%	16,1%	7,6%	94,9	105,5	1,3
Sector public	12,1%	14,7%	2,6%	95,1	105,2	1,75
Artă & altele	2,8%	2,5%	-0,3%	18,5	20,3	1,25
			TOTAL	685,0	756,8	1,555

Sursa: Estimări FIC pe baza datelor INS, Eurostat și Agenția Europeană pentru Mediu (august 2024)

Va Urma 2025

